

Nr 29.

Ankom till riksdagens kansli den 30 maj 1929 kl. 12.³⁰ e. m.

Bevillningsutskottets betänkande, i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition med förslag till tulltaxeförordning, i vad angår tullen å kaffe, dels ock väckta motioner om upphävande eller sänkning av kaffetullen.

Bevillningsutskottet, som tidigare yttrat sig angående vissa delar av Kungl. Maj:ts den 8 februari 1929 dagtecknade, till utskottet hänvisade proposition, nr 65, med förslag till tulltaxeförordning jämte därvid fogade tulltaxa och taratariff, att tillämpas från och med den 1 januari 1930, upptager nu till behandling de i Kungl. Maj:ts förslag till tulltaxa under avdelning »II. Vegetabiliska ämnen.» och underavdelning »D. Kolonialvaror och kryddor.» upptagna taxenumren 74 och 75 för kaffe, så lydande.

Nr i de sakkunnigas förslag ¹		Kaffe:		Tull för 100 kg kronor
83	74	orostat	T	40: —
84	75	rostat, kaffesurrogat med tillsats av kaffe härunder inbegripet.....	N	54: —

I samband med Kungl. Maj:ts nämnda förslag upptager utskottet till behandling följande motioner, nämligen:

motionen nr 27 i andra kammaren av herr *Herou* m. fl., i vilken hemstälts, »att riksdagen måtte besluta upphäva tullsatserna för de varuslag, som falla under rubrikerna 155—156 a i gällande tulltaxa»;

motionen nr 250 i andra kammaren av herr *Laurin*, i vilken hemstälts, »att riksdagen ville besluta att sänka kaffetullen med 15 öre per kilogram eller från 40 till 25 öre per kilogram»; samt

de likalydande motionerna nr 90 i första kammaren av herr *Möller* och nr 151 i andra kammaren av herr *Hansson* i Stockholm, i vilka hemstälts, »att riksdagen måtte besluta *dels* att avslå Kungl. Maj:ts förslag om sänkning av inkomst- och förmögenhetsskatten, *dels ock* att tullen å kaffe sänkes med 20 öre per kilogram», de sistnämnda båda motionerna dock endast i vad de avse sänkning av kaffetullen.

¹ Här avses det av 1925 års tulltaxerevision den 12 september 1927 avgivna förslag till förordning med tulltaxa (Statens offentliga utredningar 1927: 20).

Beträffande motiveringen för de av motionärerna framställda förslagen får utskottet hänvisa till motionerna.

Utskottet. Rubrikerna för kaffe i gällande tulltaxa hava följande lydelse:

Gällande tulltaxa.

		Kvantitet för tullberäkningen	Tullsats	
			Kronor	öre
	Kaffe:			
155	obrönt	1 kg.	—	40
156 a	brönt eller rostat, även malet	1 kg.	—	54
156 b	kaffesurrogat, alla slag, utan tillsats av kaffe...	1 kg.	—	20
	<i>Anm.</i> Kaffesurrogat med tillsats av kaffe tullbehandlas såsom kaffe, brönt eller rostat, även malet.			

Propositionen.

Tulltaxenumren 74 och 75 i Kungl. Maj:ts förslag till tulltaxa innefatta icke några sakliga ändringar i nuvarande bestämmelser. Kaffesurrogat utan tillsats av kaffe har i Kungl. Maj:ts förslag upptagits under ett fristående taxenummer (140), ordet »obrönt» har ersatts med det inom handeln allmänt brukade uttrycket »orostat» och i konsekvens därmed har ordet »brönt» uteslutits.

Motionerna.

I de föreliggande motionerna hava, såsom ovan nämnts, förslag framställt dels om kaffetullens borttagande och dels om dess sänkning till 25 eller 20 öre för kilogram.

Statistik.

Enligt utskottet tillhandakomna uppgifter har införseln till Sverige av kaffe och häremot svarande tullbelopp under åren 1927 och 1928 utgjort:

Obrönt kaffe.

	Införsel kg.	Tullbelopp kr.
År 1927	42,818,454	17,127,382
» 1928 (prelim. uppgift) ...	42,688,480	17,075,392

Brönt eller rostat, även malet, kaffe.

År 1927	267,149	144,260
» 1928 (prelim. uppgift) ...	312,691	168,853.

Utskottets yttrande.

År 1922 beslöt riksdagen att höja tullen å orostat kaffe från 12 till 50 öre för 1 kilogram. I sitt i ämnet avgivna, av riksdagen godkända betänkande nr 41 anförde bevillningsutskottet, på vars hemställan nämnda tullförhöjning skedde, att det icke vore utskottets mening att det även för framtiden skulle räknas med en sådan tullförhöjning, utan att vid upp-

görande av kommande förslag till statsreglering andra utvägar till täckande av eventuell brist borde tagas i övervägande.

Sedermera har tullen å orostat kaffe vid 1926 års riksdag, i enlighet med bevillningsutskottets hemställan (betänkande nr 43), sänkts till 40 öre för 1 kilogram. De tillfällen till skattesänkning, som erbjudit sig under senare år, hava, vad den indirekta beskattningen angår, begagnats till att bland annat lätta skattebelastningen på socker. Sålunda har sockerskatten enligt beslut av riksdagen sänkts år 1925 från 16 till 14 öre, år 1926 till 8 öre samt år 1928 till 4 öre, allt för 1 kilogram räknat. I årets statsverksproposition har Kungl. Maj:t framlagt förslag om sockerskattens fullständiga avskaffande.

Bland de skattelindringar, som det statsfinansiella läget nu medger, har utskottet ansett böra ingå en nedsättning av tullen å orostat kaffe med 10 öre för 1 kilogram, i samband varmed tullen å rostat kaffe bör nedsättas till 42 öre för 1 kilogram. Genom sistnämnda tullsats skulle de svenska kafferosterierna komma att åtnjuta samma tullskydd som för närvarande. I anslutning härtill framlägger utskottet, i överensstämmelse med vad som beslutades i samband med de åren 1922 och 1926 vidtagna ändringarna av kaffetullen, förslag om sänkning av det i § 13 mom. 1 av förordningen den 9 juni 1911 (nr 80) med tulltaxa för inkommande varor bestämda tullrestitutionsbeloppet för kaffe ävensom förslag till en av denna sänkning påkallad övergångsbestämmelse av det innehåll, som framgår av utskottets hemställan här nedan.

I syfte att bereda affärsmännen tillfälle att före den nu föreslagna tullnedsättningens ikraftträdande i möjligaste mån utförsälja sina i den fria marknaden befintliga lager, föreslår utskottet, att tullnedsättningen skall träda i kraft först den 1 september 1929. Då enligt beslut av den nu samlade riksdagen 1911 års tulltaxeförordning jämte tillhörande tulltaxa skall upphöra att gälla med utgången av innevarande år, upptager utskottet i sin hemställan förslag om ändringar däri endast för tiden 1 september—31 december 1929.

Mot avfattningen av de i Kungl. Maj:ts förslag till ny tulltaxa, att tillämpas från och med den 1 januari 1930, upptagna taxenumren 74 och 75 för kaffe har utskottet icke haft något att erinra. Utskottet kommer alltså att i sin hemställan upptaga förslag om ändring i nämnda taxenummer endast beträffande tullsatserna. För kafferosterierna torde några särskilda bestämmelser angående tullrestitution icke vara erforderliga för tiden efter ingången av år 1930, då den nya, av riksdagen innevarande år antagna förordningen angående tullrestitution (prop. nr 66; bevillningsutskottets betänkande nr 21) träder i kraft. Bestämmelserna i § 13 mom. 1 av gällande tulltaxeförordning hava nämligen icke någon motsvarighet i den nya tullrestitutionsförfattningen; och enligt denna komma bestämmelserna om allmän industrirestitution att bliva tillämpliga även beträffande kaffe, som rostats här i riket.

Under åberopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att riksdagen måtte, i anledning av motionen II:27 av herr Herou m. fl., motionen II:250 av herr Laurin samt de likalydande motionerna I:90 av herr Möller och II:151 av herr Hansson i Stockholm, i vad sist-nämnda två motioner avse sänkning av tullen å kaffe, besluta,

1) att rubrikerna 155 och 156 a i den vid förordningen den 9 juni 1911 (nr 80) med tulltaxa för inkommande varor fogade tulltaxa skola under tiden 1 september—31 december 1929 hava följande ändrade lydelse:

Kaffe:

155. obränt ..... 1 kg. —: 30
156 a. bränt eller rostat, även malet .... 1 kg. —: 42;

2) *dels* att § 13 mom. 1 i förordningen den 9 juni 1911 (nr 80) med tulltaxa för inkommande varor skall under tiden 1 september—31 december 1929 i nedan angivna del hava följande ändrade lydelse:

§ 13.

1. Vid utförsel sjöledes från stapelstad av följande, utav utländskt råämne inrikes tillverkade varor beviljas efter vederbörande tullförvaltnings prövning restitutionsvis av tullmedlen:

-----
för 1 kilogram kaffe, bränt eller rostat, icke malet 36 öre;
-----

dels ock att restitutionsbeloppet likväl skall beräknas efter 48 öre för kilogram av exportvara, beträffande vilken tillverkaren under edlig förpliktelse avgivit en av två vittnen bestyrkt försäkran, att varan tillverkats uteslutande av sådant obränt kaffe, för vilket tullavgift blivit erlagd med 40 öre för kilogram; samt

3) att taxenumren 74 och 75 i Kungl. Maj:ts med proposition nr 65 framlagda förslag till tulltaxa skola hava följande ändrade lydelse:

Tull
för 100 kg
kronor

Kaffe:

orostat.....	T	30: —
rostat, kaffesurrogat med tillsats av kaffe härunder inbegripet.....	N	42: —.

Stockholm den 30 maj 1929.

På bevillningsutskottets vägnar:

JOH. NILSSON.

Närvarande: herrar Johan Nilsson i Kristianstad, Bäck*, Boman*, Kristensson*, K. Oscar Ericson i Obergå, Leander, Björnsson, Johansson i Arkösund, Bengtsson i Kullen, Hamrin, Olsson i Golvvasta, Björklund, Nylander, Olsson i Gävle, Nilsson i Hörby, Wahlmark, Jönsson i Slätåker, Johansson i Östersund, Ericson i Boxholm och Anderson i Linköping.

* Icke närvarit vid justeringen av betänkandet.

Reservationer:

av herrar *Johan Nilsson* i Kristianstad, *Boman*, *Bengtsson* i Kullen, *Nylander*, *Jönsson* i Slätåker och *Anderson* i Linköping, vilka anförde:

»Vi ha icke kunnat biträda bevillningsutskottets beslut att förorda en nedsättning av kaffetullen med 10 öre per kilogram. Det äger visserligen sin riktighet, att riksdagen, då kaffetullen år 1922 höjdes från 12 till 50 öre per kilogram, uttalade att det icke vore meningen att för framtiden räkna med en sådan tullförhöjning. Anledningen till att riksdagen trots detta uttalande endast företagit en sänkning av kaffetullen med 10 öre, från 50 öre till 40 öre

per kilogram, torde emellertid vara den, att de lättnader i de indirekta skatterna, som under tiden efter 1922 kunnat vidtagas såsom resultat av det ekonomiska livets tillfrisknande och det statsfinansiella lägets förbättrande, ansetts böra läggas på andra konsumtionsartiklar, vilka i högre grad än kaffet förtjäna att förbilligas. Vi erinra om huru sockerskatten, som år 1922 utgjorde 16 öre för kilogram, vid upprepade tillfällen sänkts för att i och med fastställandet av det nu föreliggande budgetförslaget definitivt bortfalla. Beträffande kaffet har däremot en stark mening gjort sig gällande inom riksdagen, att man icke borde genom tullsänkning för denna vara förbilliga densamma och därmed stimulera en konsumtion, vilken av medicinska auktoriteter bedömes såsom i hög grad skadlig för folkhälsan. Vi kunna i avseende på frågan om kaffets hälsofarlighet och kaffemissbrukets allvarliga realitet hänvisa till de utlåtanden som på grund av en motion av herr Lindhagen avgivits av första kammarens första tillfälliga utskott och andra kammarens första tillfälliga utskott, vari hemställes om åtgärder för en vidgad upplysnings- och undervisningsverksamhet angående de skadliga verkningarna av bland annat kaffe. Detta yrkande har av båda kamrarna bifallits. Det förefaller oss vara inkonsekvent och oriktigt att riksdagen, samtidigt som den bifaller ett yrkande av detta innehåll med en motivering vari kaffemissbrukets vådor kraftigt understrykas, vidtager åtgärder varigenom kaffe-konsumtionen kan befaras erhålla en stimulans till ökning. Åtgärden är, enligt vår mening, så mycket mindre motiverad som innevarande års riksdag vidtagit eller står i begrepp att vidtaga högst betydande nedsättningar i den indirekta beskattningen genom upphävande eller minskning av skattesatserna för så viktiga konsumtionsartiklar som socker, torkad frukt och apelsiner. De sålunda beslutade eller föreslagna lättnaderna i de indirekta skatterna uppgå till ej mindre än omkring 14 miljoner kronor för år räknat.

Under sådana förhållanden synes det oss ur alla synpunkter vara omotiverat att lägga den ytterligare skattelättnad, som det statsfinansiella läget tillåter, på en konsumtionsartikel som kaffet i stället för att sänka inkomst- och förmögenhetsskatten i den utsträckning, som Kungl. Maj:t föreslagit.

Av sålunda anförda skäl hava vi yrkat, att utskottet måtte hemställa,

att motionerna II:27, av herr Herou m. fl., motionerna II:250 av herr Laurin samt de likalydande motionerna I:90 av herr Möller och II:151 av herr Hansson i Stockholm, i vad sistnämnda två motioner avse sänkning av tullen å kaffe, icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd samt att riksdagen måtte godkänna taxenumren 74 och 75 i Kungl. Maj:ts med proposition nr 65 framlagda förslag till tulltaxa, så lydande:

Tull
för 100 kg
kronor

Kaffe:

oroostat.....	T	40:—
rostat, kaffesurrogat med tillsats av kaffe härunder inbegripet	N	54:—»;
samt		

av herr *Leander*, som likaledes ansett, att utskottet icke bort föreslå ned-sättning av tullen å kaffe.